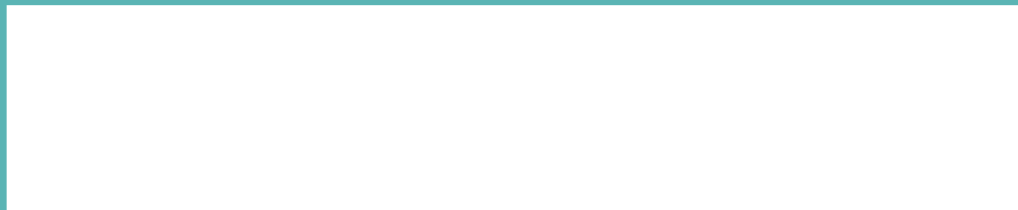

nx+

.....
School voor dromers, denkers en doeners
van nu én de toekomst

Dyslexiebeleid

Eén van de

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Leerlingen die al getest zijn op dyslexie.....	3
Signalering: dyslexiescreening	4
Begeleiding	4
Begeleiding in het eerste leerjaar en de jaren daarna.....	4
Opstapcursus	5
Begeleiding in de klas: faciliteiten en afspraken	5
Het school- en eindexamen	7
Het Centraal Schriftelijk Eindexamen.....	7
Aanpassingen en hulpmiddelen bij het Centraal Examen	7
Aanpassingen en hulpmiddelen bij het Schoolexamen	7
Rol van de examencommissie	7
Rol van de docenten	8
Bijlage: uitgifte laptops bij toetsen.....	9

Inleiding

Wat is dyslexie?

Dyslexie betekent letterlijk: niet kunnen lezen. De term komt uit het Grieks. Dys = niet goed functioneren, beperkt, en lexis = taal of woorden.

Bij dyslexie gaat lezen, spellen en ook zelf schrijven, gezien de leeftijd en het onderwijsniveau, veel te moeizaam, terwijl iemand wel een gemiddelde intelligentie heeft. Er is alleen sprake van dyslexie als er geen andere oorzaken zijn die de leesproblemen kunnen verklaren. Bij dyslexie kunnen zowel lees- als spellingsproblemen voorkomen, maar deze komen ook los van elkaar voor.

Op het NXT voeren we een duidelijk beleid op het gebied van dyslexie. Dit houdt in dat er naar gestreefd wordt om dyslectische leerlingen zo vroeg mogelijk op te sporen en zo goed mogelijk te begeleiden tijdens hun hele schoolloopbaan tot en met hun eindexamen. Deze begeleiding heeft als doel dat de leerling leert omgaan met zijn dyslexie, zodat hij ¹ een diploma kan halen op het niveau waarvoor hij de capaciteiten heeft en ook daarna kan functioneren in het vervolgonderwijs, een baan en de maatschappij.

Bij het centraal eindexamen worden aan dyslectische leerlingen dezelfde eisen gesteld als aan andere leerlingen. Wel hebben dyslectische leerlingen recht op extra tijd en er mogen soms bepaalde hulpmiddelen gebruikt worden. Daarom ligt de nadruk in de jaren voor het eindexamen (en zeker in de bovenbouw) op het leren omgaan met dyslexie en het gebruik van hulpmiddelen om op die manier aan de gestelde eisen te kunnen voldoen.

Het dyslexiebeleid van NXT is een middel om de volgende doelen te bereiken:

- Dyslectische leerlingen kunnen die opleiding volgen waartoe ze op basis van hun cognitieve capaciteiten in staat zijn.
- Ze kunnen omgaan met hun dyslexie.
- Ze vergroten hun functionele lees- en schrijfvaardigheid, zo nodig met hulpmiddelen.

Leerlingen die al getest zijn op dyslexie

Wanneer een leerling met dyslexie bij ons op school komt, is het van belang dat er een kopie van de dyslexieverklaring en bij voorkeur ook het onderzoeksverslag op school aanwezig zijn in het leerlingendossier. In de meeste gevallen stuurt de basisschool, met toestemming van ouders, de dyslexieverklaring en vaak ook het onderzoeksverslag mee

¹ Overall waar 'hij'/'hem'/'zijn' staat, kan ook 'zij'/'haar' gelezen worden.

in de overdrachtdossier. Mocht de verklaring ontbreken in het dossier, dan zullen wij contact opnemen met ouders/verzorgers en een kopie van de dyslexieverklaring opvragen.

Een geldig psychologisch onderzoek moet voldoen aan de criteria, zoals die zijn gedefinieerd door de Stichting Dyslexie Nederland (2000).

De test moet zijn afgenomen door een professional die gekwalificeerd is voor het uitvoeren van psychodiagnostisch onderzoek met specialistische kennis op het gebied van leerstoornissen. De test moet de volgende onderdelen bevatten:

- Een onderkende diagnose (vaststelling dyslexie);
- Een verklarende diagnose (oorzaken dyslexie);
- Een handelingsgerichte diagnose (handelingsadviezen);

Uit de test moet de conclusie komen dat er uit psychodiagnostisch onderzoek is gebleken dat bij de leerling dyslexie is vastgesteld.

Signalering: dyslexiescreening

Bij vermoedens van dyslexie kan er screeningsonderzoek door de remedial teacher worden gedaan, in overleg met ouders. De mentor of coach meldt de leerling hiervoor aan bij de remedial teacher. Wanneer er sterke aanwijzingen zijn voor dyslexie, kan door de remedial teacher worden geadviseerd om nader onderzoek te doen. De kosten van het dyslexieonderzoek zijn voor rekening van de ouders.

Begeleiding

Begeleiding in het eerste leerjaar en de jaren daarna

De begeleiding van dyslectische leerlingen is in de eerste plaats een gezamenlijke taak van alle betrokkenen: leerlingen, hun ouders, mentoren/coaches, de teamleider, vakdocenten en de remedial teacher. Voor de motivatie van deze leerlingen is begrip voor hun problematiek en een gezamenlijke aanpak belangrijk. De mentor of coach registreert de dyslectische leerlingen in Magister. In de eerste weken van het schooljaar heeft de leerling een kennismakingsgesprek met de remedial teacher waarin de volgende zaken besproken worden; informatie over de procedures voor dyslexie op NXT; een inventarisatie van wat de leerling nodig heeft; welke ondersteuningsmogelijkheden zijn er en zijn deze geschikt voor de leerling; de leerling krijgt de opdracht om boven alle overhoringen en toetsen een D te schrijven als geheugensteuntje voor de vakdocent.

In de eerste periode van het schooljaar krijgen alle leerlingen met dyslexie een Opstapcursus. Meer informatie hierover wordt in de volgende paragraaf gegeven.

Later in het jaar kunnen deze leerlingen ook extra hulp van de remedial teacher krijgen. De leerlingen worden aangemeld door de mentor op grond van hun resultaten of zij

geven zelf aan graag wat extra hulp te willen. Dit kan betekenen dat dyslectische leerlingen die goed scoren geen extra hulp meer krijgen behalve wanneer daar nadrukkelijk om wordt gevraagd. Ook taalzwakke leerlingen kunnen hiervoor aangemeld worden. Verder kunnen dyslectische leerlingen gedurende hun hele schoolperiode op het worden voor remedial teaching. Op het aanmeldingsformulier, ingevuld door de mentor en/of vakdocent, wordt dan kort aangegeven tegen welke structurele problemen de leerling aanloopt waarbij langere hulp noodzakelijk is. Dit kan echter alleen wanneer de vakdocent zelf geen mogelijkheden meer ziet om deze leerling te helpen.

Opstapcursus

Alle dyslectische leerlingen krijgen in de eerste periode de mogelijkheid om de Opstapcursus te volgen, die wordt gegeven door de remedial teacher. Zij komen in groepsverband één keer in de week tijdens een reguliere les bijeen. De vakdocent wordt op de hoogte gesteld door de remedial teacher dat deze leerling op dat moment niet bij dat vak aanwezig is. In het geval van een toets, overhoring of presentatie, gaat dat altijd voor. Deze leerlingen zorgen er zelf voor dat zij op de hoogte zijn van het huiswerk dat in de vakles voor de volgende keer wordt opgegeven. Gedurende deze periode wordt er in de groep bij de remedial teacher een aantal zaken besproken: • Afspraken rondom dyslexie op school • Gebruik van laptop in de les • Leerstrategieën • Aanpak van (grote) teksten. Daarnaast is er ruimte voor de hulpvragen van de leerlingen zelf en het uitwisselen van tips.

Begeleiding in de klas: faciliteiten en afspraken

Uitgangspunten van dit beleid zijn:

- Elke docent weet welke leerlingen in zijn klas dyslectisch zijn.
- De docenten weten hoe ze met deze leerlingen om moeten gaan.

Ten aanzien van de omgang met dyslectische leerlingen zijn de volgende richtlijnen geformuleerd:

Dyslexielijst

De dyslexielijst bevat de namen van alle dyslectische leerlingen van de school. Deze lijst wordt opgesteld en bijgehouden door de zorgcoördinator en remedial teacher. De lijst is inzichtelijk voor alle docenten in MS Teams, daarnaast komt het in Magister te staan bij de individuele leerling.

Alle leerlingen die op deze lijst staan, schrijven bovenaan hun toetsen en PTA's een hoofdletter D. Dit geldt ook voor verslagen en werkstukken.

Voorleesbeurten

De docent overlegt met de dyslectische leerling of hij wel of niet mee wil doen aan voorleesbeurten. Eventueel kan de docent aan de betreffende leerling de mogelijkheid geven om de leesbeurt van te voren (thuis) voor te bereiden.

Tijdig opgeven

De docent geeft toetsen tijdig op. De docent probeert te vermijden dat een dyslectische leerling meer dan één toets per taal op een dag heeft. Dyslectische leerlingen moeten de te leren stof over meerdere dagen kunnen verdelen.

Lettertype

De docent levert de toetsen in lettertype Arial, minimale lettergrootte 12. Dit is de nieuwe standaardletter voor het eindexamen. Gekopieerde opdrachten moeten een vergelijkbare lettergrootte hebben. Hij geeft geen gedicteerde overhoringen.

Extra tijd

In praktisch alle dyslexieverklaringen staat dat de leerling baat heeft bij extra tijd. Als richtlijn kun je 20% extra tijd geven ten aanzien van de normale tijd die je de leerlingen geeft om een toets te maken.

Ook kunnen dyslectische leerlingen vaak het tempo van nakijken tijdens de les niet bijhouden en laten daardoor fouten zitten. Een oplossing hiervoor is het geven van antwoordbladen.

Mondelinge overhoringen

In uitzonderingsgevallen geeft de docent waar nodig en waar mogelijk aan de dyslectische leerlingen de mogelijkheid om toetsen mondeling te doen. Hier kan beperkt gebruik van gemaakt worden, eventueel in overleg met de remedial teacher/teamleider.

Taal- en spellingfouten

Op school zijn afspraken gemaakt conform de exameneisen over het meetellen van taal- en spellingfouten bij dyslectische leerlingen. Spelling mag het resultaat op een toets niet beïnvloeden, tenzij spelling een onderdeel is van de toets. Bij schrijfopdrachten (bijvoorbeeld PTA brief) telt spelling wel mee, maar kan slechts een beperkt aantal punten worden afgetrokken.

Voorleessoftware

Een dyslectische leerling mag gebruik maken van voorleessoftware. Bij toetsen kan de leerling gebruik maken van de voorleessoftware die door school is aangeschaft. De leerling maakt de toets op een speciale toetslaptop (zie bijlage: uitgifte laptops).

Alle hulpmiddelen worden in overleg met de remedial teacher aangevraagd en/of vastgesteld.

Het school- en eindexamen

Het Centraal Schriftelijk Eindexamen

Artikel 55 van het Eindexamenbesluit geeft de directeur de bevoegdheid toe te staan dat een kandidaat met een beperking, waaronder dyslexie, het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat mits er een deskundigenverklaring is waarin die aanbevelingen staan. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Het is voldoende als aan de inspecteur van onderwijs gemeld wordt aan welke leerlingen welke faciliteiten verleend worden. Hiervoor kan een aantal aanpassingen en hulpmiddelen ingezet worden.

Aanpassingen en hulpmiddelen bij het Centraal Examen

- Verlenging van de duur van de examenonderdelen: dit is maximaal een halfuur per onderdeel.
- Computer/laptop met spellingcontrole: hierbij wordt gebruik gemaakt van een computer van school.
- Voorleessoftware: hierbij worden tekstgedeelten in spraak omgezet. Kandidaten werken op een laptop van school met voorleessoftware (zie bijlage: uitgifte laptops).

Voorwaarden die hierbij gesteld worden:

- Een geldige dyslexieverklaring
- Een deskundigenverklaring met daarin de benodigde aanbevelingen
- De inspecteur meldt de aanpassingen bij de inspectie in het internet schooldossier (ISD).

Aanpassingen en hulpmiddelen bij het Schoolexamen

- Verlenging van de duur van de schoolexamenonderdelen, richtlijn 20% extra toetstijd.
- Computer/laptop met spellingcontrole. Dit geldt niet voor toetsen die alleen over spelling gaan.
- Voorleessoftware: De kandidaat heeft de mogelijkheid om met het computerprogramma gebruikt op school een toets te laten voorlezen. Deze examens worden op laptops van de school gemaakt (zie bijlage: uitgifte laptops).

Rol van de examencommissie

De examencommissie zorgt bij PTA-weken en het Centraal Schriftelijk Eindexamen voor een computer/laptop en regelt extra tijd.

Rol van de docenten

Wanneer bepaalde aanpassingen en/of hulpmiddelen zijn toegekend door de examencommissie, werken de docenten er aan mee dat faciliteiten beschikbaar zijn (bijvoorbeeld een digitale versie van een toets).

Bijlage: uitgifte laptops bij toetsen

Uitgangspunten:

- Zelfstandigheid en eigenaarschap leerling;
- Zelfstandigheid docent;
- Niet fraudegevoeliger dan reguliere manier van afnemen.

Organisatie voor de leerling

- Leerling geeft ruim van te voren bij de desbetreffende docent aan dat hij/zij de toets met behulp van voorleessoftware wil maken;
- Leerling haalt vlak voor het desbetreffende uur een 'toetslaptop' op bij het uitleenpunt, geeft schoolpas als onderpand. De leerling mag niet op zijn eigen laptop werken bij een toets.
- Leerling zorgt voor eigen oortjes/koptelefoon;
- Leerling krijgt toegang van de docent in de digitale toetsomgeving, waar de desbetreffende toets staat;
- Leerling maakt de toets op papier of in de digitale toetsomgeving. De leerling is verantwoordelijk voor het (regelmatig) opslaan van het werk tijdens het toetsmoment en bij het inleveren van het werk. Indien de toets wordt gemaakt in de digitale toetsomgeving slaat de leerling het document op onder de titel: naam leerling – klas – vak – datum.
- Leerling levert werk in op papier of slaat deze op in de digitale toetsomgeving
- Leerling levert na de toets gelijk de laptop, krijgt schoolpas terug.

Organisatie voor de docent

- Docent ontvangt aanvraag van de leerling voor gebruik voorleessoftware bij toets;
- Docent zet desbetreffende toets klaar in de digitale toetsomgeving;
- Docent logt op de 'toetslaptop' van de leerling in, in de digitale toetsomgeving en helpt de leerling waar nodig bij het opstarten;
- Docent bewaart en kijkt het werk na, net als dat van de andere leerlingen.

